

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

70. ÅRGANG

14. JUNI 1958

A V I N N H O L D E T :
ALDERDOMMENS VÅR - TALEN FRA KRISTI LEGEMSFEST
- AFRIKAS ENTEN-ELLER - BLIKK PÅ TIDEN - EN SOMMER-
DAG PÅ HOVEDØYA - KIRKEVIGSEL I KRISTIANSUND -
NY SCHINDLER-BOK: PORTUGAL - NOTISER - UTLANDET

NR
12

NESTE NUMMER KOMMER 28. JUNI 1958.

St. Olavs Forbunds stevne på Hovedøya

SØNDAG 15. JUNI 1958

- Kl. 9.30 Avreise fra Pipervika, Honnørbyggen. Båtservice's båter
presis kl. ½10. Pris kr. 1.50.
- » 10.30 Prelatmesse i Hovedøya Klosters ruiner ved Hs. Høyærv.
biskop J. Mangers. Dialogmesse. — Ta med messebok eller
dialogmesstekst.
- » 14.00 Åpning av stevnet ved formannen Alfred Taxt. Stevneforedrag
av journalist Johannes Bruce.
- » 17.00 Andakt ved fransiskanerpater Albert Castricum.
Hjemreisen foregår som det best passer for hver enkelt med
den regulære ferjeforbindelse fra motorbåthavnen.
Kaffe og servering fås på Klosterrestauranten. Mineralvann,
is, etc. fås også kjøpt på selve stevneplassen.
Alle foreninger bes møte frem med sine faner og delta i pro-
sesjonen fra bryggen opp til Klosteret.

Har denne annonse noen verdi? De
avgjør det ved å benytte oss som
Deres forsikringsforbindelse

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vår Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke
Lunden Kloster
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
Marias Minde }
St. Franciskusøstre- } Bergen
nes Moderhus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss
St. Magnus Kirke } Lillestrøm
St. Magnus presteg. }

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

Sommerens ønskereiser med PETER SCHINDLER:

- «Ønskereisen i Portugal»
nettopp utkommet ib. kr. 31.50
hf. » 24.10
- «Ønskereisen i Østrig»
ib. » 21.40
hf. » 14.60
- «Ønskereisen i Italien»
ib. » 20.20
hf. » 14.10

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo
Tlf. 42 37 43

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

BØNNENS APOSTOLAT:

JUNI: Mere andakt til Jesu Hjerter som
hjelp mot tidens uro. — Rettferdig-
het og fred i de arabiske land.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 15. JUNI, 3. s. etter Pinse:
Ep. I. Pet. 5, 6—11. Ev. Luk. 15, 1—
10. Mandag og tirsdag: Ferialdager. Onsdag:
Efrem, bekj. og kirkelærer. Torsdag:
Juliana av Falconieri, jomfru. Fredag:
Ferialdag. Lørdag: Aloysius av
Gonzaga, bekj.

SØNDAG 22. JUNI, 4. s. etter Pinse:
Ep. Rom. 8, 18—23. Ev. Luk. 5, 1—11.
Mandag: St. Hansaften. Tirsdag: Johan-
nes Døperen. Ep. Is. 49, 1—7. Ev. Luk.
1, 57—68. Onsdag: Wilhelm, abbed.
Torsdag: Johannes og Paul, martyrer.
Fredag: Ferialdag. Lørdag: (Vigilien til
festen for ap. Peter og Paul.) Ireneus,
bisk., mart.

SØNDAG 29. JUNI, 5. s. etter Pinse:
Apostlene Peter og Paul. Ep. Ap. gj. 12,
1—11. Ev. Matt. 16, 13—19. — Bønn
for Biskopen i anledning av utnevnelsen
til residerende biskop av Oslo.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00 9.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225 («Stella Maris»: ring Mandal 1145)	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf.	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, (Vedr. Eiksmarka ring Oslo 53 77 35)	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23. tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

ALDERDOMMENS VÅR

Våren er ungdommens tid, sier man jo helst. Og vårens fortattede livskraft, det forventningsfulle håp som avspeiler seg i spede planter som folder seg ut ved sollysets varme, taler sitt levende billedsprog om det unge, livsfriske sinn som er i ferd med å åpne seg for livets mange mysterier, for de impulser som skal utvikle den unge menneskespire til et voksent, ansvarsfullt medlem av samfunnet. Men å gi ungdommen enerett til våren med dens forventning, dens fremtidshåp og dens spirende krefter, er vel også litt av en feilvurdering som setter alderdommen tilbake til gammeltestamentlige vilkår, og som overser den tredobbelte livets gave det Nye Testamente har skjenket oss. For siden Kristi komme har vi jo — foruten det rent naturlige liv som lå foran oss da vi så dagens lys — også mottatt det overnaturlige liv da vi ble gjenfødt ved dåpen. Og når våre øyne skal lukke seg for siste gang, er det et evig, uforanderlig liv i samfunn med Gud som skal være svar på vår forventnings mest brennende håp. Og dette samme liv, denne evige vår som skal vokse frem av den spire vi mottok i dåpen — bare de aldrende år har det privilegium å kunne se det med sikkerhet i et så nært fremtidsperspektiv: Kanskje i dag — sikkert i morgen!

I det gamle Testamente gikk de gamles blikk bakover; for dem var alderdommen i sannhet livets høst. Døden var et farvel til livets lykke, den var innledningen til en søvn uten sikker oppvåknen. Derfor var en lang livsaften menneskets beste gave og et gudfryktig livs største belønning. For den var en lykkelig utsettelse av den evige natt og den evige søvn. «Mine dager farer hurtigere avsted enn en vevskyttel», klager Job sorgfylt, og fortsetter: «Et menneske født av en kvinne lever en kort tid og mettes med uro. Som en blomst skyter han opp og visner. For treet er det håp; om det hugges så spirer det igjen, og på nye skudd mangler det ikke. Men når en mann dør, så ligger han der, når et menneske oppgir ånden, hvor er han da?»

I sannhet et trøsteløst bilde som ikke inspirerer til harmonisk samspill mellom menneskets lovsang til Gud for det evige livs gave, og naturens gjenklang av Allmaktens evige skaperord.

Bare enkelte glimt i de gammeltestamentlige skrifter lar oss øyne forestillingen om en evig eksistens, om en oppvåknen til et liv etter døden, dels hos Sal-

misten: «Jeg skal, når jeg våkner, mettes ved din skikkelse», og dels hos profeten Daniel: «Og de mange som sover i jordens muld skal våkne opp, somme til evig liv, og somme til skam og avsky. Men de forstandige skal skinne som himmelhvelvingen skinner, og de som har ført de mange til rettferdighet, skal skinne som stjernene evindeligg og alltid.»

Men et sikkert evighetshåp, bygget på en synlig, guddommelig åpenbaring lå enda som en vag mulighet innhyllet i en tåke som først skulle splittes ved Kristi komme, ved hans lidelse og død, og ved oppstandelsens seier over døden. Desto mer beundringsverdigg var de gamles tillit, deres edle sinnsro og deres takknemlige lovprisning av Jahves velgjerninger: «Gud, du har lært meg det fra min ungdom av, og inntil nå kunniggjør jeg dine undergjerninger. Forlat meg da heller ikke inntil alderdommen og de grå hår, Gud, inntil jeg får kunniggjort din arm for etterslekten, din kraft for hver den som skal komme.»

Som et bilde på den gamle pakts eldste står de to oldinger, Simeon og Anna i trofast forventning om den Forløser som skulle komme. Derfor ble vel også nettopp disse to ærverdigg skikkelser utvalgt til å ta imot verdens Frelser ved terskelen til det Nye Testamente og forkynne for allverden at en ny håpets tid skulle rinne opp: «Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred etter ditt ord, for mine øyne har sett din frelse som du har beredt for alle folks åsyn.»

Nå kan alle som vet at den siste søvn er nær, med tillit synge oldingen Simeons avskjedssang. Som Simeon holdt den nyfødte Frelser i sine armer, kan enhver som snart skal si dette liv farvel, med trygghet gripe fast om et evighetshåp. Alderdommens blikk er rettet mot fremtiden, ikke mot fortiden. Dens sanne symbol er våren, ikke lenger høsten. Derfor er det heller ikke lenger noen motsetning mellom vår egen skjebne og de grønne skudd som spirer frem på en avhugget stamme, slik som Job sier det i sin klagesang. Det er blitt opprettet en likevekt og en harmoni som gir oss uhildet rett til å betrakte naturens fornyelse, dens vidunderlige gjenskaping, som et bilde på vårt evige liv, det siste og eneste urokkelige av vårt livs tre trinn, det som gir oss evig feste i himmelen. Det er vel ikke tilfeldig at det især er den modne og den fremskredne alder som lar naturen få et dypere grep i sinnet — naturen taler vel et enda tydeliggere sprog til dem fordi de står ved inngangen til den evigg vår.

De gamle har opplevet livets vinterkulde, de har kjent livskraften ebbe ut; men de vet også at under vinterens frosne jord arbeider sevjen. Og Guds sevje er den helliggjørende nåde vi fikk i dåpen. «Derfor taper vi ikke motet, for om det utvortes menneske går til grunne, så fornyes det innvortes dag for dag.» — De gamle vet og opplever med en egen intensitet at blad og knopp ligger ferdigg under jordskorpen og at såvel det mest uanselige gressstrå som den fagreste fiol blir vekket til live av den samme sol når den streifer dem som en kjærlegg hånd. De kjenner forventningen når jorden er svanger av liv, de kjenner denne utålmodigg etter de første vårtegn, en utålmodigg like bristeferdigg som knoppene når de venter på vårsolens livgivende varme: «Blir det i dag — eller først i morgen?»

Alderdommen bærer korset, men er også nærmere oppstandelsen. Og selv om alderdommen skulle være

TALEN FRA KRISTI LEGEMSFEST

Av biskop dr. Jac. Mangers

Jeg er livets brød. Den som kommer til meg skal ikke hungre, og den som tror på meg, skal aldri mer tørste. Joh. 6,35.

Kirken som fortsetter Kristi liv og virke blant menneskene helt til tidenes ende, er Guds største epifani eller åpenbaring til verden. Den er ikke bare et symbol på eller et minne om Guds store kjærlighetsgjerninger til menneskeslekten. Den er Gud med oss, Gud blant oss. Den legemliggjør så å si Guds nærvær i verden. I og gjennom Kirken går Gud over jorden og bærer frukten av Kristi frelsergjerning til alle nasjoner og folkeslag. Det er gjennom Kirken at Gud, siden Kristi komme til jorden, åpenbarer seg til menneskeheten.

Derfor må også Kirkens liturgi alltid og overalt bli feiret slik at den lar hver tids mennesker ane og føle Guds pulsslag, så de kan bli grepet og utrope: «I sannhet, her er Guds hus og himmelens port». Det har da også Kirken til alle tider gjort og gjennom feiringen av kirkeåret og de store høytider satt alt inn på å trekke menneskene til Gud. Det blir særlig følbart på Kristi legems fest.

Vår tids mennesker er blendet av verdens berusende lysorgier og har vanskelig for å se Guds lys, Guds åpenbaring. De ser ikke en gang mer de vidunderlige katedraler med de himmelragende klokke-tårn, men går likegyldig forbi mellom de kaserne-lignende husrekker. De ser ikke mer portalene som fører dem inn til den menneskeverdne Guds Sønn.

Her har Kristi Legemsprosesjon sin store misjon. På Kristi legemsfest vil Gud dra ut av kirken og kalle på menneskene, minne dem om at han er verdens herre, at verden er hans eiendom, at for Kristus skal alle kne bøye seg i himmelen og på jorden og under jorden.

I oss alle lever trangen etter fullkomment lykkelig liv, etter guddommelig liv. I begynnelsen av menneskets historie står den lokkende fristelse: «Dere skal være som Gud.» I Babel ville menneskene storme himmelen. I folkenes sagaer leser vi om og om igjen

avslutningen på en forspilt ungdom, et sterilt og unyttig liv, så lar Gud likevel sin livgivende sevje strømme rikelig til enhver som gjør seg solidarisk med den angrende røver på korset og fortjener Kristi ord: «I dag skal du være med meg i Paradis.»

I dag er ordet som gir alderdommen rett til å til egne seg våren, dens håp og dens forntning, for bare alderdommen kan si med visshet: «*I dag* står min livsdag ved sin avslutning, i dag — eller sikkert i morgen — skal det evige liv begynne.

I dag er det vår, i dag spirer det og gror, i dag kan jeg se Guds uendelige godhet avspeilet i naturens fornyede liv. Og jeg kan si med apostelen Paul: «Nå ser vi som i et speil, i en gåte, men da: åsyn til åsyn. Nå skjønner jeg stykkevis, men da skal jeg kjenne fullt ut, som jeg selv er kjent fullt ut.»

L. A. P.

om dristige menn som ville røve lyset og ilden, ja selve kronen fra gudene.

Alt dette vitner om at lengselen etter Gud, trangen etter det guddommelige, ligger dypt forankret i menneskenes hjerter, selv om de forsøker å drepe den eller vil tilfredsstille den ved jordiske gleder, rikdom og makt, vitenskap, kunst og estetikk.

Derfor vil Kirken ved den høytidelige Kristi Legemsprosesjon vise at Kristus alene kan stille menneskenes trang og lengsel etter fullkommen lykke. Selvfølgelig blir verden ikke frelst ved virakskyer og blomster, ved lovsanger og klokkeklang. Vi må forstå meningen som ligger i Kristi Legemsprosesjon og innrette vårt liv etter den. Den åpenbarer Gudmenneskets dypeste lengsel: å føre hele menneskeheten og hele skapningen hjem i sin kjærlighet og i sin omsorg: «Kom til meg alle som er trette og har tungt å bære, og jeg vil gi dere styrke og hvile.»

Han er med oss i alterets sakrament. Han bor hos oss i våre kirker, ikke for å la de guddommelige livsstrømmer rinne ut i sanden, men for å la dem trenge inn i menneskeheten og fylle hver enkelt sjel og hvert enkelt hjerte med dem. Og det er nettopp det Kirken vil holde oss for øye, når den på Kristi legemsfest bærer ham ut av Kirkene og inn blant menneskene. Men hvor mange av oss forstår dette, hvor mange ser i dette et bevis på Guds uendelige kjærlighet som vil trekke oss til seg for å stille vår hunger etter lykke og fred?

*

Når i dag en Albert Schweitzer eller en Abbé Pierre eller en Geneviève de Gaillard, den såkalte engel fra Dien-Bien-Phu, viser seg i en storby, da strømmer massene til for å hylde dem med begeistring. Det er vel og bra, for disse navn er et helt program for vår tids mennesker.

Og likevel er de bare store fordi de helhjertet går inn for å realisere et eller annet punkt av Kristi program og gjenspeile hans ånd i verden. Men når Kristus selv i gylden monstrans blir båret gjennom byenes gater, da blir han ofte møtt med likegyldighet, ja med fiendtlighet, da står selv mange av våre egne avsides eller uforstående der og er kanskje redde for å være med på å bekjenne sin tro på ham og sin takk til ham, for ikke å bli gjenstand for overbærende smil av den uvitende masse eller den Kristus-fiendtlige verden.

Er ikke nettopp Kristi Legemsprosesjon en påminnelse om at Kristus ikke kan stenges inn i kirkerommet, at Kirkens virksomhet ikke kan forvises til sakristiet, at vår kristne tro og vår kristne overbevisning ikke bare må komme til uttrykk i søndagsmessen, men at de må ut i verden, inn i familien, i fabrikkene, på kontorene, inn i lovgivningen?

Vår moderne verden har bannlyst Kristus og fornektet ham i sine lover og institusjoner. Ved denne synd vil den gå til grunne, dersom den går videre på denne vei og ikke atter bærer ham inn i tiden og løser tidens problemer i hans ånd. For Kristus er det eneste håp, den eneste parole og det eneste program både for det private og det offentlige liv.

Derfor må vi — vår plikt og vår oppgave bevisst — i hele vårt vesen og i hele vårt virke la Kristus stråle ut i verden, inn i sjelene til alle vi kommer i berøring med, slik at han i oss går gjennom verden og gjennom oss trekker menneskene til seg.

Afrikas enten-eller

Med kraftige, realistiske og vekkende ord henleder encyklikaen *Fidei donum* hele Kirkens oppmerksomhet på det afrikanske kontinent og dets utvikling, og sender ut en så inntrengende appell om forbønn og misjonsvirksomhet at det har karakter av forpliktelse.

For å kunne handle er det nødvendig å kjenne de reelle forhold. For Kirken i Afrika vokser frem i et samfunn som er under konstant omforming: «Størsteparten av områdene, — gjøres det oppmerksom på i encyklikaen, — gjennomgår en sosial, økonomisk og politisk utviklingsfase som får store følger for fremtiden...» Og Paven tilføyer at den vekstkrise som det sorte kontinent er inne i, bare kan få et heldig utfall gjennom et konstruktivt samarbeide som ikke hindres av gjensidige fordommer og falske nasjonale trangsyn.

I anledning av O.I.C.'s møte i Bad-Godesberg for kort tid siden, uttalte pater Grond — lederen for det kontor som Det internasjonale katolske institutt for kirkesosiologiske undersøkelser har i Genève — at ikke på noe kontinent byr møtet mellom gamle og primitive kulturer på den ene side, og vestens kultur på den annen side, på så omfattende og kompliserte problemer som i det sorte Afrika.

Fra selvstyre til nasjonalisme

Først gjelder det å skille ut de selvstyrte områder. Her er samfunnsutviklingen fremdeles orientert mot eller ledet av Vesten. Denne ledelse er inspirert av et sosialt, kulturelt og politisk system som varierer

med de angjeldende vestlige nasjoner så vel som med den spesifikt europeiske kulturoppfatning og de respektive områders egen.

Men denne mangfoldighet er ikke bare geografisk betinget. England f. eks. har ført en høyst variert politikk i de forskjellige afrikanske områder, som forøvrig i de senere år er blitt sterkt modifisert.

Med hensyn til de områder som har fått selvstyre, som Ghana, er det enda ikke mulig å forutse hvilken retning den offentlige mening og politikken kommer til å ta, og hvordan spenningen mellom autoritet og frihet, mellom materiell fremgang og åndelig utvikling skal kunne minskes.

Man må regne med det faktum at nasjonalismens enorme kraft og uberegnelige karakter forblir like betydelig fordi om et område får selvstyre. I Midt-Østen er det tydelig at nasjonalismen kan være en kilde til mange politiske, økonomiske og ideologiske tendenser som ikke forsvinner i og med selvstyret, men tvert om med det finner bedre utviklingsmuligheter.

Afrika står helt åpent for slike muligheter. Dets struktur er i høy grad preget av de enkelte staters selvstendighet, så man kan vente store vanskeligheter. Småstatsselvstendigheten kan nemlig hindre at en sterk stat får utvikle seg, eller også tvert om favorisere en autoritær sentralisering. På den annen side er det tegn som tyder på at en viss panafrikanisme holder på å utvikle seg, særlig blant de intellektuelle.

Selv om Afrika fremdeles er et jordbrukskontinent,

DET MANGLER 6000 PRESTER I AFRIKA I DAG — OM 25 ÅR TRENGES DET 20000 TIL

I 1921 var det nærmere to millioner katolikker i de områder i Afrika som sorterer under Kongregasjonen for troens utbredelse. (Congregatio de Propaganda Fide.) I mellomtiden har Afrikas folketall steget fra 140 til 228 millioner.

Etter hva man kan slutte fra foreløbige beregninger kommer mellom 290 og 300 millioner mennesker til å bo på det afrikanske kontinent i 1980. På de nåværende misjonsområder blir det sannsynligvis 50 millioner katolikker.

Presteskapet får en dobbelt oppgave: Å sørge for de døptes åndelige behov og gjøre Evangeliet kjent for de øvrige. Skal dette kunne gjennomføres, trenges det gjennomsnittlig en prest for 1000 troende; i dagens situasjon vil det si at behovet for prester når opp i 18 000. Og der er ikke engang 12 000. For bare å opprettholde det nåværende forholdstall, ville det kreves 30 000 prester i 1980.

Disse tall viser klart at situasjonen er dramatisk. Med en slik vekstrytme er det opplagt umulig å utdanne et tilstrekkelig antall afrikanske prester. I påvente av en stabilisering blir det derfor nødvendig å finne et utfyllende antall utenlandske misjonærer. Likeledes må der skaffes flere ordenssøstre, legbrødre, aktive legfolk, i det minste for å opprettholde en tilgang som den nåværende.

Kirken vokser ikke like fort overalt i Afrika. Enda noen tall kan gi et begrep om stillingen:

I 1901 var det 28 000 katolikker i Sentra l-A f r i k a. I 1921 var tallet 448 000 og i 1956 var det steget helt til 6 772 000.

I Vest-A f r i k a steg antallet katolikker fra 49 000 i 1901 til 165 000 i 1921. I 1956 var det 2 548 000.

I Øst-A f r i k a var det 60 000 i 1901, 361 000 i 1921, og 3 480 000 i 1956.

*

Går muhammedanismen hurtigere frem enn katolisismen? Tar man hele det afrikanske kontinent under ett, så er det Den katolske kirke som vokser raskest. Men i «grensedistriktene» mellom den muhammedanske og den sorte verden, ligger Islam langt foran.

Man må også huske at det er nesten fire ganger så mange muhammedanere som katolikker når man tar med hele Afrika og ikke bare Propagandakongregasjonens områder. (Disse områdene omfatter ikke Algerie, Tunis, Egypt, Etiopia og de portugisiske kolonier Angola og Mozambique.)

På hele kontinentet er det 40 prosent muhammedanere, 39 prosent uten noen tro, 10 prosent katolikker, 5—6 prosent protestanter og 5 prosent skismatikere.

hvor de forskjellige stammer er uavhengige og selveiende, vinner nå næringsgrener innpass innen landbruk og industri som er forankret i den internasjonale økonomi. Derfor kan alvorlige kriser i den internasjonale økonomi få fatale følger for de unge afrikanske industrier.

Afrikas politiske og økonomiske ekspansjon gir seg utslag på følgende områder:

- a) det intellektuelle liv er under rask utvikling mot et høyere nivå;
- b) folkemassene fluktuerer i langt større grad enn tidligere, og bysivilisasjonen vinner terreng;
- c) nye eliter dannes og
- d) nye planer utarbeides på det materielle og kulturelle område for stadig større befolkningslag.

Hundretusener på stadig flyttefot

Kirken blir preget av at en relativt stor del av den afrikanske befolkning stadig er på flyttefot. Ikke mindre enn 250 000 sorte arbeidere trekker hvert år sydover til steder som Kappstaden, Port Elizabeth, Durban og Johannesburg. Disse kommer fra Moçambique, Sør-Rhodesia, Basutoland, Tanganyika, osv. Tallet på de sorte arbeidere som årlig strømmer til hele Sør-Afrika-området er imidlertid ca. 400 000. Men totalantallet av dem som hvert år reiser fra sted til et annet, går opp i flere millioner, da svært mange arbeidere etter en tids forløp reiser tilbake til sine opprinnelige steder igjen.

De afrikanske byer som er i ferd med å bli vitale sentrer, er allesammen nye byer. De eldre byene holder på å miste meget av sin betydning, mens det stadig dannes nye bysamfunn i enkelte områder i Øst-, Sentral-, Vest- og Sør-Afrika. Disse er preget av stor ustabilitet. Bare en liten del av befolkningen greier å skaffe seg skikkelig bykultur; prostitusjon, alkoholisme, ungdom som overlates for meget til seg selv er stadige trusler mot disse nye bysamfunn.

Men utviklingen i Afrika er for en stor del avhengig av elitesamfunnene i byene. Det er følgelig høyst påkrevet at misjonærene legger vekt på den religiøse, sosiale og kulturelle side ved sitt virke her. Befolkningen er ellers vant til en kraftig klasseforskjell også mellom negrene innbyrdes, alt etter rase og hjemsted.

Den afrikanske mentalitet trues

Undersøkelser har vist at det innen de afrikanske stammer praktisk talt ikke forekommer nevrososer og psykoser, men at det ofte kan konstateres slike svakheter blant negre som er flyttet til byene. Dermed får misjonærene en ekstra vanskelig oppgave i sin sjelesørgervirksomhet, — en oppgave som ikke minst appellerer til nestekjærligheten med dens store sosiale betydning.

Det unge Afrika kan gå til grunne hvis det ikke makter å nå frem til åndelige modenhet, mens på den annen side det barnestadium som det enda befinner seg på, frembyr rike muligheter for en harmonisk åndelig utvikling, endog i et moderne samfunn. Det er derfor i alle fall tvingende nødvendige straks å sørge for forebyggende og kurerende tiltak, da radikale og nihilistiske bevegelser griper om seg i de underutviklede områder og utvilsomt fører med seg at mentale forstyrrelser er så utbredt der.

BLIKK på TIDEN

TURISTEN OG DET HELLIGE

■ I det engelske vittighetsbladet «Punch»: En treffende karikatur som bare uforutsette praktiske hindringer holder oss fra å gjengi i St. Olav's spalter. Den viser en praktfull gotisk kirkeportal og kirkegjengere som strømmer mot inngangsdøren fra alle kanter med messebøker under armen. Nederst til venstre: Et følge utspjåketet turister med deres *guide*, som sier betuttet:

— *Dessverre, mine damer og herrer! Vi er kommet på et uheldig tidspunkt! Der skal være gudstjeneste!*

— — —

For noen år siden besøkte den polske turistdamperen «Batory» Trondheim. En Trondheimsavis hadde merket seg passasjerenes besøk i Nidarosdomen som noe vi godt kunne lære av: De utenlandske turistene var skikkelig påkledd, førte seg stille og ærbødig i Gudshuset, hilste høyalteret og korsfestelsesgruppen ved en knebøyning eller ved å stanse opp og bøye hodet; mange gjorde et korstegn eller foldet hendene et øyeblikk før de lånte guiden øre.

Det var ikke «disiplin» hos turister som ville gjøre «godt inntrykk». Det var selvfølgelig reflekser hos mennesker som helt fra barndommen av visste å gjenkjenne med et blikk en kristen katedral og umiddelbart husket hva den står for i katolikkens bevissthet. Ingen av dem oppfattet vel Nidarosdomen som et «Nasjonalmonument» — og bare de færreste har vel visst at dette katolske kirkebygget nå anvendes av ikke-katolske kristne. Hele deres opptreden røpet at her følte de seg på hjemlig grunn og sikre i sin ferd: Dette var umiskjennelig katolsk felleskultur.

I sommer reiser tusener av nordboer sydover til land hvor det ikke er langt mellom kirker som samtidig er turistattraksjoner, kunstopplevelser av første rang og Gudshus med dag-

Det kan ikke nektes at grupper av innfødte har nådd et visst kulturnivå under kontakten med europeiske idéer, de være av moralsk, sosiale eller åndelig art. Men deres problem er at de nettopp mangler den fornødne almenkultur til å kunne ta opp i seg disse nye idéer på en befruktende måte.

Alle de afrikanere som rives løs fra sine stammer utgjør som en ser et ytterst innviklet kompleks med ulike problemer for de ulike landsdeler. I Sør-Afrika hvor dette problemet har vært gjenstand for sosiologiske studier, er det bragt på det rene at negre som har forlatt sine stammer ikke er blitt assimilert av det nye samfunn. Den europeiske sivilisasjon assimileres ofte på meget kort tid, mens familiestrukturen og familiære og politiske bånd oppløses hurtig uten å bli erstattet med noe tilsvarende. Det tragiske i denne stamme-oppløsning er derfor det faktum at de innfødte blir revet ut av den sosiale ramme som er så vesentlig for deres eksistens.

Encyklikaen Fidei donums store betydning kan bare forstås på bakgrunn av disse fakta. Timen for Afrikas oppvåknin bør derfor også bli Kirkens time.

lige gudstjenester. Og dermed er det kanskje ikke ubetimelig å minne om at skandinaver i sydlandske kirker dessverre ofte er et sørgelig kapittel. Mange — påfallende mange — av dem har allerede ikke noe personlig forhold til Gudshuset i sin egen hjemstavn og ikke sjelden opptrer de ute med en mangel på respekt og elementær verdighet som får vertsfolket til å heve øyenbrynene. Kledt som om de var på badestranden, høyrøstet og snakkesalige, ufølsomme for at både gudstjenestene og den individuelle andakt er noe hellig som skal respekteres, om ikke annet så fordi de svarer til disse byggenes *egentlige* hensikt, gir de ofte det skuffende inntrykket av å komme fra en kulturform som er fattig på åndssamling og indre liv, på høytid og sjelelige verdier. Det er trist, men det er en grunnfestet erfaring, bygget på års iakttagelser.

Det er lite vi kan gjøre ved det. Men mon ikke de fikse forfatterne av allehånde reisehåndbøker for Syd- og Mellom-Europa gjorde vel i å ofre en side eller to på å åpne nordiske reisendes sinn — ikke bare for Peterskirken eller Notre-Dame's lengde og høyde og bredde, for deres kunstverker og byggehistorie — men også for det som uken igjennom *foregår* der, når kirkebygget «fungerer»? En skulle tro det var nærliggende.

KNIRK I TRAPPEN

■ Gjennom regjeringens kirkepolitikk hender det at en aner en grå eminense — en radikaler på gummisåler som er solid statskirkelig av bare iver etter å «holde kristenfolket under kontroll» og «tilpasse» norsk kristendom velferdsstatens provisoriske og liberale riksreligionsverk i vold.

Det hender også at hans gummisåler viser seg å være for tykke. Fremlegget til ny skolelov var åpenbart et farlig knirk i trappen. Så farlig at kirkeminister *Bergersens* beroligende svar til et kor av protester slett ikke virker beroligende. Både på skole- og kirkehold er en øyensynlig alarmert over de små — men altså allikevel litt for iøynefallende — kunstgrep som søker stillferdig å hule ut den norske skolelovens kristelige formålsparagraf og åpne brohoder for en gradvis sekularisering av skolen.

I en redaksjonell betraktning skriver tidsskriftet «Prismet», det våkne organet for «Institutt for Kristelig Oppsøding», blant annet om selve formålsparagrafen:

«Det primære begrep blir nå samfunnsborger, noe som topper det gamle: *menneske*. Allerede i 1936 ble begrepet «almendannelse» byttet ut med «nyttige mennesker», nå kommer «gode samfunnsborgere» i tillegg. For alle som lever med åpne sanser er endringen lett å se. Det går i retningen enkjørt, samfunnsnyttig moral».

Almendannelse — nyttige mennesker — gode samfunnsborgere — de tre formuleringene antyder en glideskala som turde være typisk for den sviktende evne til å bevare likevekten mellom menneskets forpliktelser som *individ* og dets ukrenkelige rettigheter som *person*. Samfunnets geskjeftige iver etter å orientere menneskeskjebnen er brysom, men ukomplisert når den sprenger hoveddøren i form av nazisme og kommunisme. I demokratiene banker den ydmykt, men vedholdene på bakdøren. Det er vel så farlig, for her bærer den humanitetens maske.

For en kristen betraktning er en skole hvis nøysomme formål det er å skape «nyttige» mennesker og «gode samfunnsborgere» helt utilstrekkelig — vi har større tanker om menneskelivet. Disse formuleringene skaper uro, fordi de synes skapt av folk som aldri har forstått hva det kristne menneskesynet egentlig holder sammen og oppreist i vår sivilisasjon, og som følgelig heller ikke kan ha noen klar forståelse av hva de med list og lempe søker å sette i dets sted.

I «Arbeiderbladet» (6. juni) gir ordføreren i Kirke- og undervisningskomiteén Håkon *Johnsen* uttrykk for at protestene har vakt betenkelighet også på arbeiderpartihold.

Nå gjenstår det å se om politikerne slår taktisk retrett i skolelovssaken, eller om Statskirkens legendariske tålmod avfinner seg med nok en ørefik i et oppgjør som rører ved selve dens livsnerve.

TO NOTISER

■ To notiser — små og uanselige — står på en og samme side i «Aftenposten» (2. juni). De har ingen annen indre sammenheng enn den vi selv gir dem. Men den er til gjengjeld forstemmende.

Den første notisen forteller at verdens nordligste katolske kirke, viet til St. Mikael, blir innviet den 3. august. Den er, heter det, «finansiert ved pengegaver fra katolikker i forskjellige land — *hovedsakelig Tyskland*».

Den andre notisen kan fortelle at «Norge er et upopulært ferieland for vest-tyskerne», idet et par gallup-undersøkelser har fastslått at tyskerne foretrekker nær sagt hvilket som helst europeisk land for Norge når det gjelder turisme. Og at det ikke rammer Skandinavia i sin alminnelighet, ser vi av at Sverige er deres ønskeland nr. 3.

Nå er ikke disse linjer et sukk over tysk hard valuta. Snarere over norsk hard uforsonlighet. Vi får se i øynene at vår langsinte og kortsynte tyskfiendtlighet er av europeisk notoriet og kaller på mangt et skuldertrekk hos folk som led mer under siste verdenskrig enn vi gjorde, og som har hatt en ulykkeligere gjenreisningstid enn vi. Hva vest-tyskerne føler hos oss — og med god grunn beklager seg over — det er at vi, atten år etter invasjonen og tretten år etter frigjøringen, mer eller mindre identifiserer en hel nasjon med dens verste elementer, tviholder på våre bitreste minner, lar endog den unge generasjon tyskere få føle naget for hva andre begikk, før de som nå representerer det unge Tyskland overhodet var kommet til ansvar og forstand.

Vi har — nå som før — masser å lære av tysk begavelse og tysk kultur. Vi får vel endene til å møtes uten deres turistmark. Likesom de kan feriere annetsteds enn i våre fjorder. Men det menneskelige nederlag som ligger i at vi nordmenn er blant de siste til å forstå den vesentlige forskjellen mellom å *glemme* og å *tilgi*, mellom det sterile naget og det byggende vennskapet — det koster oss for meget.

INNBRINGENDE NØD

■ Nyeste farsott i ukeblad-reportasjer heter «underverden». Og ettersom den forvokste provinsbyen som heter Oslo er lykkelig spart for «underverden» i kontinental forstand, kaster forsultne sensasjonsjegere seg over den smule gatetraffikk og snusket restaurantliv som florerer særlig omkring byens to jernbanestasjoner. Det er temmelig frynsete og trivielle «storbymysterier» det dreier seg om. Hvilket gjør den anstrengt «pikante» journalistiske utnyttelsen av dette særlige stoffet bare dobbelt smakløst og pinlig.

Nå ville noen og hver sperre øynene opp dersom vi her førte opp navnene på de ukeblader og de av deres medarbeidere som under de siste par-tre årene har utnyttet emner som prostitusjon, homoseksualitet og narkomani ut fra en mer eller mindre forkledt spekulasjon i det lesende publikums dårligste instinkter. Den er såpass omfattende og representativ at ansvarlige pedagogiske instanser burde gjøre ukepressens faglige utvalg oppmerksomme på utglidningen.

For vår del tror vi ikke den grove og direkte spekulasjonen er den farligste: Folk flest har både renslighetssans og selvrespekt her i landet, også i valg av ukeblader. Det er de *ansette* bladenes kyniske koketteri med dette rennestensstoffet som er farlig, fordi de trenger inn i hjemmene på bred front. Kaldblodige salgs- og konkurranseberegninger blir her kamuflert som «sosial» bekymring for dem som går i hundene, og opplysninger som alene tilkommer politi, vernelag og liknende

En sommerdag på Hovedøya

Sjelens stille have

Hovedøya har vært stadig fremme i avisene i de siste årene. Ikke fordi der er noen voksende interesse å spore for vår best bevarte klosterruin der ute, ikke fordi travle Oslo-mennesker har oppdaget, i noen synlig utstrekning, at fem minutters båttur over fra Vippetangen bringer dem inn i en sjelens stille have under historiens sus, midt i hovedstadens larmende havnebasseng. Men fordi den gamle klosterøya, gjennom et makeskifte mellom Staten og Oslo Kommune var tenkt utlagt til folkepark, og hva verre er: skulle bebygges med en fornøylesparks glørete tingeltangel og øredøvende støy.

Forståelsen for disse særlige fortidsminnesmerkene — klosterruinene — har aldri vært påfallende stor hos oss. Dertil var røttene tilbake i fortiden skåret alt for effektivt av. Lysekloster, Selja, Olavsklosteret i Gamlebyen, Hovedøya var gjerne, utenfor fagfolkenes lille krets, omfattet med en blanding av uvitenhet og misforstått romantikk. Både monumenter og dokumenter var sparsomme, og så ble der diktet fritt — av mennesker som oftest savnet de enkleste forutsetninger for å begripe den livsform og det kall disse byggene engang var reist for. De fleste av oss husker vel fra barneårenes lesebok en skisse av kirkehistorikeren biskop Bang, «En dag i Hovedøens kloster» — som en utålmodig og sint Sigrid Undset etsteds betegner som «sludder» — fantasifull og grovt uetterrettelig som den er.

Selv innen arkeologenes og profanhistorikernes laug var bidragene til en dypere forståelse av disse minnesmerker ofte armodslige. Dokumentene, det vil si brevskaper og regnskaper, testamenter og kontrakter fra «Diplomatarium Norvegicum», gjaldt nesten uten unntagelse klostrenes materielle kår, noen ganger misbruk og utvekster. Men om det stille åndens og bønnens liv som besjelet disse byggene gjennom århundrer tier dokumentene stort sett hårdnakket — fordi det var hverdag og selv-

hjelpinstanser anrettes som «stoff» av en særdeles følelsesløs og frastøtende type, i en saus av betraktninger som sørgelig ofte bare røber reporterens egne sviktende forutsetninger — både som de ulykkeliges medmenneske og som sosialreformator. Hans — eller hennes! — patos narrer oss ikke. Det er sin nestes nød de selger gjennom kiosklukene, og de skjeler litt for åpenlyst til hva den kaster av seg på nyfikenhetens hjerte-løse marked.

Fr. Candidus.

ST. OLAVS FORBUND har som kjent dennegang lagt sitt årsstevne til Hovedøya — sist var man samlet der i anledning av 800-års jubileet for grunnleggelsen av Cisterciensernes navngjetne kloster på denne grønne, yppige øya i hovedstadens havnebasseng.

Det var meningen at dominikanerpater H. Rieber-Mohn på stevnedagen 15. juni skulle kåsere om *Klosterruinenes tale til oss i dag*. Dessverre må han melde sykdomsforfall. Nedenstående er et utdrag av en artikkel om klosterruinen på Hovedøya som Pater Rieber-Mohn skrev i julepublikasjonen «Kimer i Klokker» ifjor, tilrettelagt med henblikk på stevnet søndag.

følgelighet for dem som engang levet det. Og våre norske historikere og arkeologer hadde vel heller ikke ofte sansen for at der hvor diplomer og stenbrokker var mer enn fåmælte, der gjensto enda muligheter for å vende seg til munkelivets levende og nesten uforandrede tradisjon i samtidens katolske kirke. Cisterciensernes liv på Hovedøya og dominikanernes liv i Gamlebyen ble lagt under arkeologens lupe som om ikke de to ordenssamfunnene, uforandret i sine tradisjoner, var levende og sterke åndelige miljøer og institusjoner også i vårt århundre. Norske historikere kunne bryte sine hoder, noen ganger med rivruskende galt resultat, over en latinsk middelaldertekst som en norsk katolsk prest noen kvartaler borte kanskje hadde lest selvsamme morgen i sitt breviar. For dem var katolisismen — bevisst eller ubevisst — forvist til «fortiden». Bare få av dem oppdaget — og det sent — at et enkelt besøk i et abbedi på kontinentet kanskje kunne spare dem for lange studier og elementære misgrep. Bare noen få unntagelsesmennesker — blant dem professor Oluf Kolsrud og Fredrik Paasche, samt Gerhard Fischer og Sigrid Undset — søkte med forståelse inn til *sinnet* bak arkitekturen, og opplevet klosteridealet ikke som en leting i et steinbrudd, men som møtet med en religiøs livsform.

Valfart til en annen slags menneskelighet

Når en går opp fra landingsbryggen på Hovedøyas byside har en den underlige følelsen av at landskapet påtvinger en noe i retning av en ny verdiskala. Havneståket er allerede litt fjernt, så fjernt at et vindpust i trærne overdøver en skrikende vinsj eller en snatrende trykkluft-hammer fra Akers Mekaniske Verksted — dette er en lyn-valfart til en annen slags menneskelighet. Og når vi kommer opp til klosteret, og aner de harmoniske dimensjonene på kirke og klostergang, refektorium og konventsstue, får vi lyst til å vite litt om de mennesker som engang levet sin skjebne under hvelvene her: De norske bondeungdommene fra hele Østlandet som etter hvert avløste de engelske grunnleggerne fra abbediet Kirkstead ved York og gjorde «Claustrum Mariae á Hofudey» til et brohode for middelalderens katolske universalisme. Litt sier det oss jo hva vi selv føler en sommerdag på Hovedøya, og det med alle sanser, at grunnleggerne satt inne med en genial viten når det gjaldt samspillet mellom

bygg og landskap. Overalt hvor de har bygget, disse munkene, om det er Fontenay-abbedit i Bourgogne, Fountains Abbey i England eller Lyse ved Bergen, finner vi denne samme cisterciensiske sans for at naturen kan mildnes og temmes og beåndes, og *det* så intenst at den sakrale stillheten sitter igjen fire sekler etter at deres verk ble lagt i grus.

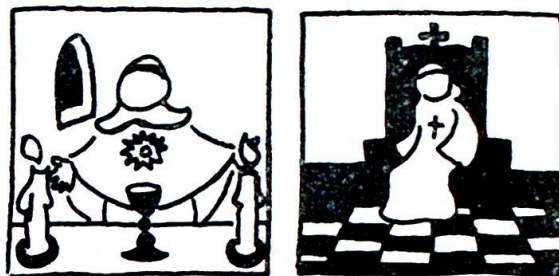
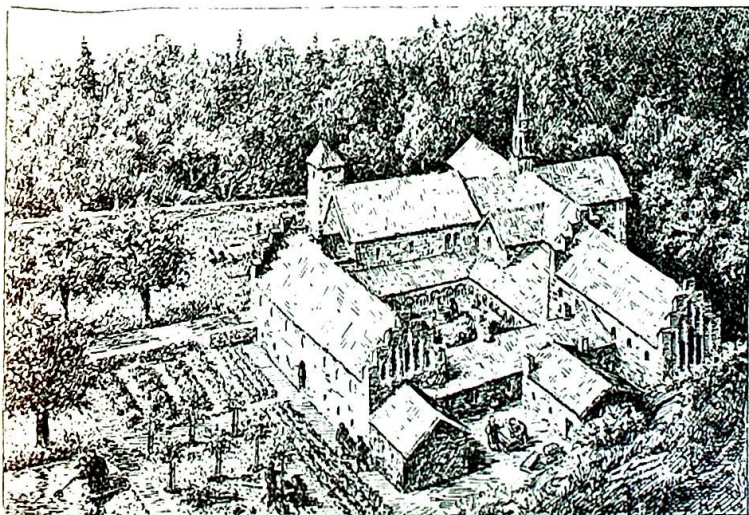
Av klosterets krønike

Klosterets krønike sier ikke stort. Litt aner vi om abbedenes lærdom og kultur — at det var kulturimpulser fra Paris, Oxford, Bologna, Louvain de ofte satt og representerte innerst i Oslofjorden, som middelalderkirkens ytterste utposter i et nykristnet vikingefolk. At de var ledd i en europeisk enhet, en kirkepolitisk bevegelse, aner vi når vi ser abbeden bli kalt til orden av generalkapitlet i Citeaux for å ha støttet kong Sverre mot baglerne. Ser vi ut over den nasjonalromantiske idealisering av Sverre («Roma midt imot!»), så var han jo historisk sett en reaksjonær enehersker, strittende imot den betryggende maktfordeling som under Kirkens påtrykk overalt gjorde seg gjeldende i Europa, ikke minst hjulpet av cisterciensernes humane innflytelse og moralske autoritet.

Klosterets endeligt er et grelt eksempel på hva Oluf Kolsrud siktet til når han i sin tale ved reformasjonsjubileet kalte reformasjonen for et «trist» tidsskifte. Dansk vold og plyndring bryter ned det ærverdige abbedit, og snart er det blitt noe av et steinbrudd for festningsverkene på Akershus. Det er et megetsigende symbol når munkenes fint forarbeidede sten, viet til bønner og stillheten, brukes til å støtte opp under danskeveldets kanoner.

Stille er det på Hovedøya — de grå steinmurene ligger hyldet i det lyttende vemod som er eget for ruiner. Enn om vi lyttet oss inn til den *menneskeligheten* som skjuler seg der hvor sten og pergament tier? Det kan kanskje lykkes for oss dersom vi også vender blikket mot cistercienserne *i dag*, og forsøker å fastholde det tidløse ved denne ordenen som i vår tid opplever en gjenfødelse, ikke

Arkitekt Harald Sund's rekonstruksjon av Cisterciensernes kloster på Hovedøya — bearbejdet av Hans Andresen.

Etter den tidlige morgenmessen — anviser Abbeden dagens arbeid.

minst i et ferskt teknokratisk samfunn som USA. For oss norske er det fortid og historie — så ettertrykkelig at den første norskfødte cistercienser siden reformasjonen ble presteviet bare for vel et år siden i abbedit Caldey i Wales. Men andre folk er rikere på klostre enn på klosterruiner, og Sankt Bernards hvite orden har ført videre like til i dag den samme tradisjonens tråd som vi her i Norge skar over i det 16. århundre.

Ora et labora - be og arbeid

Når en tenker tilbake på sine samvær med cistercienserne, for eksempel i moderklosteret Citeaux i Bourgogne, er det to trekk ved dem som umiddelbart springer fram i minnet: Deres *taushet* og deres *smil*. Det vil si: De ytre tegn på hemmeligheten ved deres livsform — en glede som blir i stillheten. For oss ute i verden er cisterciensernes særdeles strenge taushetsløfte noe av et kuriosum, fordi vi ofte ikke forstår det som disse munkene selv vet av erfaring: At det er et effektivt, gammelt og prøvet middel til å gjøre sinnet lydørt for Guds tale. Når mennesket tier, da taler Gud. Når vår tunge og vårt sinn temmes ned i stillheten kan Guds stemme og Guds ord høres i vår sjel.

Ingen ordensfolk lever nærmere og radikalere opp til munkelivets gamle grunnregel: *Ora et labora* — be og arbeid! Cistercienserne, som i det 12. århundre lærte nordmennene både hagebrukets og stenarkitekturens ABC, kjører i dag traktorer hen over sine mønsterbruk og står selv på stillasene og murer når hotelleriet eller verkstedene trenger et tilbygg. Deres liv er fremdeles utspent mellom de store ekstremer som engang preget Hovedøya — det flittige og tålmodige slitet med jorden på den ene side, og så korbønnens og liturgiens høytid på den annen. Natur og overnatur, legeme og sjel, materie og ånd er samstemt i denne kristne syntesen, som i kontemplativ søken retter blikket mot en himmelsk harmoni. Der er noe betagende ved den tanke at St. Bernards ideal slik engang fanget norske bondesønner til å sette sitt arbeide med jorden inn i en evighetssammenheng og hvelvet Davidssalmenes høye bue av guddommelig poesi over skjebnen i en liten nordisk utbygd. Både i kalde vinternetter og ved lyse St.Hans har ru mannsstemmer sunget Guds miskunns pris på Hovedøya på felleseuropeisk kirkelatin — i samfunn og enhet med hele den vesterlandske kirke.

H. Rieber-Mohn.

St. Eystein kirke vigslet i Kristiansund

Pinsesøndag ble den nye St. Eystein kirke i Kristiansund N. innviet. Det ble en stor gledesdag for menigheten og søstrene, for hermed ble et lenge følt savn avhjulpet. Etter at det katolske kapell strøk med under brannen i 1940, har menigheten benyttet St. Karl Borromeussøstrenes kapell på Stella Maris. Kapellet, som bare har 12 sitteplasser, var imidlertid altfor lite, særlig etter at menigheten har vokset.

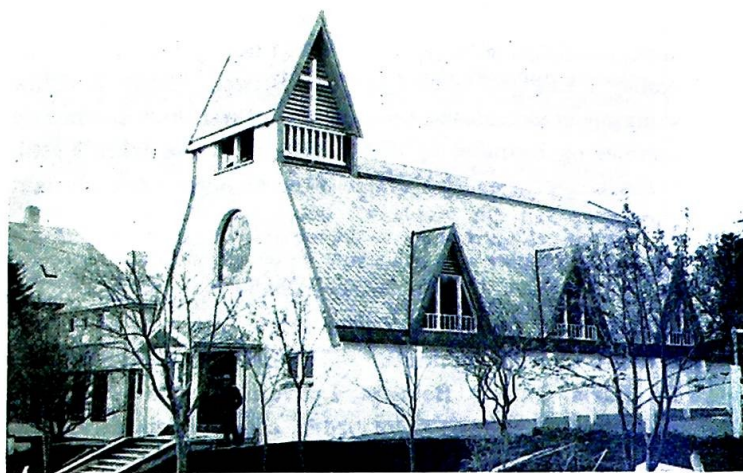
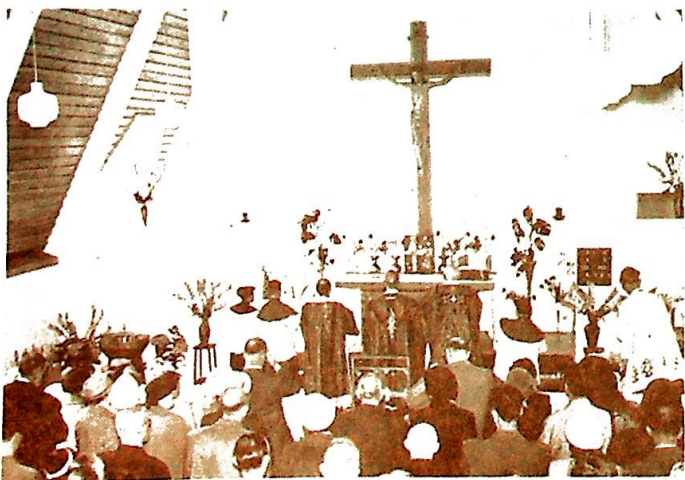
Den nye kirken ligger vakkert til midt mellom Stella Maris og barnehagen. Kirken er hvitmalt, og rundt tak og vinduer er kobberbeslag, som når de får alderens grønne patina over seg, vil ta seg vakkert ut mot den hvite veggen. Taket er belagt med grå taksten, og hele kirken har et stilfullt eksteriør.

Det første som fanger blikket når en kommer inn i kirken, er det store krusifikset over alteret. Det er et verdig og kunstnerisk sett høytstående treskjærerarbeid, utført i Tyskland. Det praktfulle tabernaklet er en gave fra det katolske ungdomsforbund i Münster. Utenom dette har kirken ingen annen utsmykning. Veggene er hvite og taket i lett brunbeiset tre. Benkene er lyse, og hele kirkerommet gir et lyst og stilrent inntrykk. Over inngangsdøren er et rosevindu som formidler et dempet fargelyskjær inn i kirken.

I tårnet henger to klokker. Den største bærer inskripsjonen «Jesus Christus — Via, Veritas, Vita» (J. Kr. — veien, sannheten og livet). På den andre, som er noe mindre, står: «Sancta Maria — Stella Maris, Spes nostra» (Hellige Maria — havets stjerne, vårt håp). Klokkene er en gave fra trosfeller i utlandet. Vigselen av klokkene ble foretatt allerede 23. februar. Kirken er tegnet av Sverre Witzøe, som også har tegnet kirken i Molde.

Kl. 10.30 1. Pinsedag ringte klokkene for første gang til gudstjeneste i St. Eystein kirke. Folk begynte allerede å ta oppstilling utenfor kirken, og snart var en anselig mengde folk samlet. Kl. 11 kom prosesjonen fra Stella Maris. Seremonien begynte med den utvendige vigselen av kirkebygget. Den ble foretatt av Hans Høyærverdig-

Den første gudstjeneste i St. Eysteins kirke.

St. Eysteins kirke — tegnet av arkitekt Sverre Witzøe.

het biskop Joh. Rùth, som fulgte bak prosesjonen av korsbærer, ministranter og presteskap. Deretter fant vigselen av kirkerommet sted, etterfulgt av levittmesse, som ble frembåret av biskopen, assistert av sognepresten i Kristiansund, pater P. Stelzmann og pater M. Scherf, Molde. Kirken var overfylt. Blant de innbudte gjester var ordfører Worm Eide og de som har vært med på byggingen av kirken. Dessuten var der en fyldig representasjon fra menighetene i Trondheim og Molde.

Etter å ha talt over Pinsedagens tekst, sa biskopen blant annet: Det er en stor glede for meg å kunne innvie kirken i Kristiansund i dag. Dobbelt gledelig er det fordi vi hadde en lignende innvielse i Molde i fjor. Det viser kirkens vekst. Han sa at det hadde tatt mange år å komme så langt, men når vi ser kirken i dag, forstår vi at det har vært en mening med det, for den er blitt ualminnelig vakker, og vi håper den skal bli det den er ment å være: et sted hvor hele menigheten kan møte Gud. Han rettet en varm takk til søstrene som hadde overlatt tomt til kirkebygget, og dernest til byen og fylkets myndigheter for den velvilje som er blitt vist, og som har gjort det mulig å reise denne kirken. Han takket også arkitekt Witzøe og håndverkerne.

Om ettermiddagen var ca. 90 gjester samlet til middag i Handelens hus. Pater Stelzmann ønsket velkommen, og takket ordføreren, bygnings sjefen, arbeiderne og håndverkerne og alle som hadde gjort det mulig å bygge den nye kirken. Særlig rettet han takk til arkitekt Witzøe som alltid hadde vært lydhør overfor de minste krav, og som det hadde vært et meget godt samarbeid med. Ordfører Worm Eide gratulerte menigheten med den nye kirken og i sin tale understreket han også ønsket om at den toleranse som vi i vår tid har fått, må vokse slik at vi kan, som også biskopen sa, møtes i fred og forståelse. Pater Scherf hilste fra menighetene i Molde og Ålesund og ga uttrykk for sin glede over at menigheten i Kristiansund nå hadde fått sin kirke. Res. kap. Wilmann, Kristiansund, bar også fram en hilsen, og han sa blant annet: Også vi har fått føle savnet av en kirke, og derfor ser vi med lengsel fram til den dagen vi får den reist. Vi gleder oss over at dere i dag har fått en ny kirke. Det er jo det samme mål vi arbeider for og den samme Gud vi tilber. Ethvert nytt kirkebygg er et nytt sted for tilbedelse. Når jeg nå ønsker til lykke med den nye kirken er det med håp om vekst i arbeidet for menigheten.

Ny ønskereise!

Peter Schindler: Ønskereisen i Portugal.
De unges Forlag, København, 1958.

«En opdagelsesreise» står det som undertittel på boken. Og opplagte og nysgjerrige som to skolegutter legger de to ærverdige danske geistlige, forfatteren Peter Schindler og hans følgesvenn C. B. (Christian Bartholdy, formann i den danske indremisjon) i vei og oppdager Portugal.

Noe av det festligste ved Peter Schindler er hans alltid like ungdommelige evne til umiddelbar opplevelse. Hans store kjærlighet er vel Italiaen, skal man dømme etter hans mange bøker om dette landet, hvor han kan slippe hele tyngden til av sine arkeologiske og kunsthistoriske kunnskaper. Men det forhindrer ham absolutt ikke i å gå løs på et annet land med helt nye øyne, ferdig til å gripe alt og vurdere ut fra det angjeldende lands spesielle forutsetninger. Derfor blir hvert nytt land — hver ny bok — en frisk og livgivende opplevelse. Og med sin sterkt personlige stil formidler han opplevelsen til leserne fra første til siste side i boken om Portugal.

De første sider er nå forresten mer en kriminalroman, ja, alltid når Peter Schindler skal ut å reise, så hender det straks en mengde spennende ting, eller rettere, alle ting, selv nokså ubetydelige, blir likesom så interessante og betydningfulle sett gjennom hans øyne.

Straks innenfor Portugals grenser ser og føler han landets rytme, — ikke Middelhavsfolkens raske og temperamentsfulle reaksjoner, nei, han finner et folk som har det mektige verdenshavs dønninger i sine årer, for Atlanteren skyller opp over hele landets ene langside. Portugal vender ryggen mot Spania og fronten mot de uendelige hav-

FRA OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kong Olav V.s signing i Trondheim søndag 22. juni blir en høytids- og gledesdag for hele det norske folk, som omfatter sin konge med ekte kjærlighet og hengivenhet.

I anledning av høytidsakten oppfordres de troende til på en særlig måte å minnes vår Konge i sine bønner, så Gud må holde sin hånd over ham og gi ham nåde og styrke til å røkte sitt høye embete til beste for Norges land og folk.

Søndag 22. juni skal det i alle kirker og offentlige kapeller bes en bønn for Kongen, og «Te Deum» eller «Store Gud, vi lover deg» skal synges i tilslutning til høymessen. Prestene oppfordres til å minnes Kongens gjerning i prekenen.

Oslo, den 10. juni 1958.

† *Jac. Mangers*
biskop.

Det var kommet hilsningstelegrammer fra fjern og nær, bl. a. fra fylkesmann Olav Oksvik, som dessverre var forhindret fra å være til stede, og fra St. Karl Borromeus-søstrenes generalpriorinne i Holland. Byggmester Aasprong hilste på vegne av entreprenører og håndverkere som har arbeidet med kirken og takket for godt samarbeid, og biskopen gjengjeldte denne takk på det varmeste.

Også annen Pinsedag var kirken så full at det måtte settes inn stoler, — og vi håper at riktig mange vil finne veien dit også i fremtiden.

T. Å.

horisonter. Og det har satt sitt tydelige preg på menneskene der.

De to dansker krysser landet på langs og tvers i bil og finner frem til en mengde deilige steder. I byene og på landet sporer forfatteren opp nasjonal kunst og særpreget folkeliv, og om kveldene har han energi igjen til å lese den historiebok som brukes i folkeskolens høyere klasser i Portugal for å sette seg litt inn i hvordan portugiserne selv ser på sitt land. Som vanlig i sine reisebøker har han spekket også denne med et fint utvalg av fotografier. Algarves skorstener f. eks. er aldeles fornøyelige!

De som venter på et kapitel om Fatima blir ikke skuffet. Mange sider er viet dette emne, forfatteren går grundig til verks her og beretter om forhistorien, selve hendelsene og virkningene opp til i dag. Han er både saklig nøktern og ærbødig undrende overfor de merkelige tildragelsene.

Mange vil nok etter lesningen av denne boken føle en sterk dragnig mot dette forholdsvis lille, men på mange måter så sterke landet. Det står en frisk, salt bris fra hele den charmerende beretningen Peter Schindler har gitt oss denne gangen.

K. R.

Skatterefusjon til dissentermenighetene

Den 17. februar i år sendte seks dissentersamfunn i Porsgrunn en søknad til formannskapet om at den del av kommuneskatten som vedrører Statskirken i fremtiden blir utbetalt de respektive dissentermenigheter istedenfor, som hittil var praksis, at de enkelte dissenter-skattytere fikk fratrukket denne andel på skatteseddelen.

Ligningskontoret innhentet i den anledning opplysninger om hvordan denne ordning praktiseres andre steder, og ligningssjefen anbefalte at man fikk en lignende refusjonsordning også i Porsgrunn.

På et møte på rådmannens kontor 19. april 1958, der forstanderne for seks stedlige dissentermenigheter var til stede sammen med rådmannen og ligningssjefen, ble det enstemmig besluttet å foreslå at formannskapet innstillet til bystyret å vedta følgende forslag:

Ved ligningen for 1958—1959 skal det for medlemmer av de nedenfor nevnte dissentermenigheter, og under forutsetning av godkjenning på medlemsmøter avholdt av disse, regnes ut byskatt etter samme skattøre som for andre skattytere i Porsgrunn. Etterat ligningen er utlagt regner ligningskontoret ut hvilke beløp medlemmene av hver av de nedenfor nevnte dissentermenigheter tilsammen har krav på som skattereduksjon iflg. Byskatte-lovens § 25. Beløpene utbetales de respektive dissentermenigheter innen 1. 10. 1958. Ordningen blir å ta opp til ny behandling neste år. Vedtaket gjelder følgende dissentermenigheter: Porsgrunn baptistmenighet, Det evangelisk lutherske kirkesamfunn, Den katolske menighet, Den evangelisk lutherske frikirke, Den frie evangeliske menighet, Porsgrunn metodistmenighet.

Den 21. april besluttet formannskapet enstemmig å innstille til bystyret å vedta det fremlagte forslag, og den 29. april ble innstillingen enstemmig vedtatt av Porsgrunn bystyre. For å lette ligningskontorets arbeide er partene blitt enige om at refusjonen skjer over tre-årsperioder istedenfor årlig.

Såvidt det fremgår av saksaktene har man en lignende ordning på flere steder ellers i landet, bl. a. i Stavanger, Flekkefjord og Sarpsborg.

UTLANDET

VATIKANET

Kardinal Stritch død.

Den nye propprefekt for propaganda-kongregasjonen, kardinal Stritch, som måtte la den ene armen amputere like etter sin ankomst til Roma nylig, er død som følge av hjerneblødning og delvis lammelse.

Disse komplikasjonene inntraff da kardinalen lot til å være i rask bedring etter amputasjonen av armen. Han hadde alt med beundringsverdig mot og viljestyrke begynt å forberede seg på sin nye gjerning.

Kardinal Stritch som inntil sin nye utnevning var erkebiskop av Chicago, var en personlig venn av president Eisenhower. I anledning av hans død uttalte presidenten:

«Alle amerikanere forener seg med Mrs. Eisenhower og meg når vi gir uttrykk for vår sorg over kardinal Stritchs død, — den første amerikanske prelat som er blitt betrodd ledelsen av sin Kirkes misjonsvirksomhet i verden.

Hans åndelige innflytelse — tilføyet presidenten — har i høy grad bidratt til det felles vel i Amerika, og savnet etter ham kommer til å bli stort.»

En kommentar til valgene i L'Osservatore Romano.

I en kommentar til de italienske valgresultater, skriver L'Osservatore Romano bl. a.: «Vi takker Gud, men på det politiske plan takker vi de antiklerikale som minte tolv millioner katolske velgere om deres plikt.»

Ingen nasjon kan gi avkall på for-svar.

I en tale til kvinnene i sammenslutningen for åndelig omsorg blant Italias

nasjonale stridskrefter, understreket pave Pius XII landenes rett til å forsvare seg. Talens ordlyd er offentliggjort i L'Osservatore Romano.

Kirken ser i krigen ikke en ren lov-messig nødvendighet, og den kan heller ikke godkjenne makten som eneste grunnlag for forbindelser mellom statene, erklærte Paven. Krigen fører ikke til kulturfremskritt, heller ikke når vitenskap og teknikk får impulser fra den, slik det i blant hender.

Da kristendommen betrakter menneskeheten som en eneste stor familie, må den erklære seg i mot enhver angreps-krig, fortsatte Paven. Men når Kirken avslår å anta læren om at krigen skal betraktes som en nødvendig følge av kosmiske, fysiske, biologiske eller vitenskapelige krefter, er den på den annen side likeså beredt til å erklære at krig alltid må fordømmes.

I en fremtidig krig ville alt område bli kamp plass, erklærte pave Pius XII, og våpnene ville bevirke slike ødeleggelser at ingen kan forestille seg det. Det nasjonale forsvar ville bli et enda større problem, løsningen av det stadig vanskeligere. Derfor kan ingen nasjon som vil sørge for å sikre sine grenser — slik det er dens rett og uavviselige plikt — gi avkall på en rimelig avpasset forsvarsstyrke med det nødvendige utstyr for å kunne forsvare fedrelandet hvis det blir angrepet.

Pave Pius XII kom videre inn på de spesielle problemer i forbindelse med militærsejlesorgen. Han pekte på at militærlivet lett kan bli en fare for det guddommelige i mennesket. Militærsejlesorgen krever de beste og i enhver henseende spesielt godt utdannede prest-er.

Budskap til den sosiale uke i Co-lombia.

Gjennom Statssekretariatet har pave Pius XII sendt et budskap med ønsker om et godt resultat til deltagerne i den 5. sosiale uke i Colombia. Paven opp-

fordrer dem til å fordoble sine anstrenge- elser for å få katolikken til å bli klar over sine sosiale forpliktelser, og fylle de oppgaver de har når det gjelder fred og velferd i landet.

FRANKRIKE

Biskopen av Tarbes og Lourdes om landets situasjon.

I anledning av Kristi Legemsfest i år, uttalte mgr. Théas, biskop av Tarbes og Lourdes: Frankrike trenger mer enn noensinne til Kristus og våre bønner. Vi lever i vanskelige og angstfulle tider. La oss vokte oss for en motløshet som lammer, men tvert om være tillitsfulle. Når skyer samler seg i horisonten, er heller ikke regnbuen langt borte. La disse ord av Paul Claudel hjelpe oss til å forbli optimistiske. Også Frankrikes historie oppfordrer oss til det.

Men Gud redder oss ikke uten at vi også gjør noe selv.

En primær årsak til alle våre ulykker er en praktisk ateisme med alle dens tragiske følger. Gud har overøst vårt land med gaver, men det har glemt Gud, det har forkastet og fornærmet ham. Et folk som fjerner Gud, lager i stand ulykker for selv. Uten Gud holder ingenting. Uten Gud, holder heller ikke Frankrike!

Kristi Legemsfest med sine prosesjoner gir oss anledning til å la Kristus komme inn i våre byer, utover landdistriktene. Den gir oss anledning til å gjøre godt igjen Statens frafall og vise at selv om ikke det offisielle Frankrike vedkjenner seg Kristus, er det mange franskmenn som bekjenner sin tro, sin kjærlighet til Jesus i hostien, — hvor alene er frelse såvel for individene som for folkene.

Vårt lands krise oppfordrer alle troende til å vende seg tillitsfullt mot Det allerhelligste sakrament, og å rette denne anropelse fra liturgien til Kristus i monstransen:

«Herre, gi oss fredens og enhetens gave.»

Ungdomsforbundets Juniorleir og Sommerskoler

Fra skoleledelsen:

1. Forbundets første Juniorleir (29.6.—5.7) tegner til å bli en stor suksess, idet leiren var overtegnet ved søknadsfristens utløp. En har derfor måttet be de yngste om å vente til neste års juniorleir eller -leirer. — Leirsjef blir Øivinn Olafsen, leirprest fransiskanerpater Arno Gerritsma.

2. Der er ennå noen plasser igjen på Den norske sommerskole for ungdom (6.7.—12.7.). Er det noen som deltok på denne skole i fjor og ikke kan delta på årets nordiske skole, er de velkommen igjen til den norske skolen. Programmet er lagt nær opp til fjorårets, men med andre foredragsholdere. Skolesjef: Sigurd Joys. Skoleprest: Pastor A. Haeck.

3. Kvoten for norske deltakere på Den nordiske skolen (27.7.—3.8.) er nesten full. Det haster om noen ennå ønsker å melde seg. — Skolesjef: Erik Guldager, Danmark, Skoleprest: Dominikanerpater Drouzy, Danmark.

Mai-andaktene godt besøkt

Det kan jevnt over konstateres at tilslutningen til årets maiandakter i våre kirker har vært merkbart større enn vanlig er. At det henger sammen med 100-års jubileet for Lourdes-åpenbaringen er innlysende: Bare et fåtall har jo anledning til å ta del i pilegrimsferder til Lourdes-helligdommene; men ekkoet fra begivenhetene der nede har vekket mange til nettopp å søke til de daglige høytidsstunder som mai-andaktene er. Og vakre og mange blomster fra kjent og ukjent har som vanlig smykket sidealtrene viet til Kristi mor.

Noe ganske ekstraordinært merket man seg i St. Olav's kirke i Oslo. På minnedagen, 13. mai, for Den hellige jomfrus første åpenbaring i Fatima (1917), ble den vakre lille statue av Vår Frue av Fatima stillet opp på Maria-alteret — en statue som biskop Mangers for noen år siden mottok fra biskopen av Leiria, hvorunder Fatima-helligdommen sorterer. Fra 13. til 31. mai kunne en ikke unngå å bli slått av blomsterfloret og mengden av brennende kjertler som prydet St. Olavskirkens vakre Maria-alter. Denne kostbare pryd skyldes i første rekke den portugisiske ambassadørfamilie i Oslo — et privilegium ambassadør Xara-Brasil Rodrigues utba seg i egenskap av ærespresident for den permanente komité for Fatima-helligdommen i Portugal.

Lørdag 31. mai ble det avsluttet med høytidelig levittandakt med preken der budskapene fra Lourdes og Fatima ble knyttet sammen og forklart som ett og samme budskap: At hvis vi ikke blir som barn igjen, kan vi ikke finne veien til Guds rike.

Øyeblikkets problem er franskmennesenhet. Hvordan skal de komme til å elske hverandre? Ved å søke kjærligheten i dens utspring: Nattverden, den hellige eukaristi.

Ny foredragsholder i Notre Dame.

Tre år i trekk har rektor for Det katolske institutt i Paris, mgr. Blanchet, holdt de berømte fasteforedrag i Paris' katedral, Notre Dame.

Paris' erkebiskop, kardinal Feltin, har nå måttet finne en etterfølger, og har henvendt seg til dominikanerpateren A. M. Carré. Pater Carré er alt kjent for å være en glimrende foredragsholder og taler. Før tiden er han prior for dominikanerne i forlaget Cerf i Paris.

POLEN

Kirken og gavene fra U.S.A.

Den katolske kirke i Polen har anmodet regjeringen om å la de gaver som sendes til polakkene fra U.S.A. bli fritatt for innførselsavgift.

Den polske regjering har en inntekt på ikke mindre enn 40 000 dollars om året ved avgifter på klær, sko og andre gaver fra Sambandsstatene, hovedsakelig fra katolikker. Kirken mener at den trenger alt for å kunne yte hjelp til hjemvendte polakker fra Sovjetunionen og til ofrene for oversvømmelsene i den nord-østlige del av landet.

Inntil 10. mars i fjor betalte ikke Kirken slike innførselsavgifter, og til tross for gjentatte brev fra kardinal Wysinski til det angjeldende departement, er de ennå ikke opphevet.

SPANIA.

San Sebastian-foredragene.

For 13. gang i år skal kjente person-

ligheter og eksperter fra mange land komme sammen i San Sebastian i Spania til de såkalte San Sebastian-foredrag. De skal holdes i tiden 1.—6. september, og hovedtemaet blir «Den kollektive synd». Sosiologer, teologer og moralfilosofier skal holde en rekke foredrag om den sosiale urettferdighet, om årsakene til krig, så som hat og manglende forståelse, selve krigen med dens følger for samfunn og enkeltpersoner, egoismen hos enkelte sosiale grupper som står i mot det felles vel, nasjonalisme og rasediskriminering, den sosiale forfalskning av de moralske kriterier.

SVEITS

Medisinsk-teologiske studiedager.

Fra 26. mai til 1. juni var det organisert et studiemøte i Flüeli i Sveits. Ti foredragsholdere ga grundige utredninger om smerter og misbruk i forbindelse dermed, (særlig misbruk av medikamenter), fra teologisk, psykologisk og medisinsk synspunkt.

Vatikanet og folkevandringsspørsmålet.

Den internasjonale komité for europeisk inn- og utvandring, (CIME), har hatt sitt 8. møte i Geneve. Vatikanet var representert med to observatører, mgr. G. Ferrofino ved det apostoliske nuntia-

tur i Sveits, og pater de Riedmatten, geistlig assistent ved de katolske organisasjoners informasjonsentrum i Geneve.

Under møtet bekjentgjorde pater de Riedmatten en erklæring på vegne av Vatikanets delegasjon. Særlig ble CIME rost for å «betrikte befolkningsproblemet som et av de positive elementer ved verdens fremmarsj, og ikke først og fremst som et hovedemne for sosialøkonomer og statistikk eksperter». Og videre at CIME ikke er der for å sikre fruktbare folkeslag en ekstraordinær hjelp helt til de bestemmer seg for en klokere demografisk politikk, men at CIME skylder seg selv å vise ungdommen i verden og alle dem som stifter hjem og familie at de — for at de skal bli kilder til nye liv — kan se fremtiden tillitsfullt i møte, og at det internasjonale samarbeide ikke skal svikte dem som mener at nye og sunne generasjoner er fremtidens håp for Europa.

Vatikanets delegasjon understreket også nødvendigheten av at CIME i sine hjelpeaksjoner gir rettighet til visse humane sider ved arbeidet, først og fremst samling av familiemedlemmene.

TYSKLAND

Biskop skal ta seg av pressespørsmål.

Biskopen av Osnabrück, dr. Wittler.

BERGEN	
ERLING KRAGE A/S	
PRYD- OG BRUKSKUNST	
Bergen	
Telefon central 14 110 Telegramaadresse: «Kjell»	
DRAMMEN	
OLJE- & VARMEANLEGG Odmund Larsen Autorisert rørleggerforretning Albumsgt. 5, Drammen Høytrykkssveising med elektrisk og autogen	GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 4184 DRAMMEN
OSLO	
Til buljong supper, sauser og stuinger	Drammens malerforretning Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen
MOLDE	
O. WIIG Farvehandel Tapeter Molde — Telefon 127	STORGATENS KOLONIAL A/S Molde
NOREX SUPPE KRAFT BULJONGPULVER og ekte KJØTTEKSTRAKT	J. ORTEN & CO. Aut. Installatør — Radio Tlf. 475

har av Fuldebiskopkonferansen fått i oppdrag å ta seg av pressespørsmål innenfor det tyske episkopats nyopprettede kommisjon for slike saker. Også på dette område blir han erkebiskop dr. Bernings etterfølger, da denne var utnevnt som sakkyndig innen presse- og litteraturvirksomheten hos det tyske episkopat. Den nye kommisjon har utnevnt biskopen av Rottenburg, dr. Leiprecht, til å ta seg av filmspørsmål, og biskopen av Limburg, dr. Kempf, for radio og fjernsyn.

Utnevnelsen av biskop Wittler ble bekjentgjort den 20. mai under åpningen av redaktørkongressen i Hamburg. Biskop Wittler var til stede og uttalte at han gjerne tok i mot den nye utnevnelse, da han i flere år hadde arbeidet sammen med den avdøde «presse-biskop» i saker

vedrørende pressevirksomheten i Tyskland, særlig i den katolske pressen.

UNGARN

Kommunistene beklager seg over prestenes innflytelse.

Avisen Somogyi Neplap har i det siste beklaget seg sterkt over den innflytelse som presteskaper i Ungarn fremdeles har over befolkningen, og understreker at partiledelsen ikke passer godt nok på sine medlemmers privatliv.

Avisen gir uttrykk for sin forbauselse over at en hel del partimedlemmer går i kirke, lar sine barn få religionsundervisning og motta konfirmasjonens sakrament, ja endog lar seg hemmelig vie i kirken.

Det er nødvendig å bli klar over —

fortsetter avisen — at prestene er bedre folkeoppdragere enn partikameratene. Ingenting holder dem tilbake. De avlegger besøk hos kommunistene, skaffer seg innpass hos kameratenes familier, snakker med dem og er ikke redde for å angripe kommunistene fra prekestolene og beskyldte dem for blasfemi. På den måte forsøker de av alle krefter å skape opposisjon mellom partiet og den religiøse majoritet i landet.

Til slutt spør avisen om man har tenkt over hvor mange kommunister som går for å være «ekte», allerede har sviktet sin overbevisning og er vendt tilbake til Kirken.

HALDEN MØBELFORRETNING Alt i møbler Tlf. 2534	<i>Halden-</i> <i>firmaer</i>	<i>Karl Knap A/s</i> Tlf. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum — Vaskemaskiner — Kjøleskap
Martha Klein Ahlsen Frukt - Sjokolade - Tobakk Tlf. 1269	E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	Fredrikshalds Meieribolag HALDEN
Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tlf. 1155 — Privat 1159	Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1	A/S HALDEN BRYGGERI
<i>Paul Johannesen</i> <i>Alt i ut og optik</i> TELF. 20 11	SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746	ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630
TRONDHEIM		
P. B. PAULSEN & CO. A/S Søndregt. 14 - Trondheim Gardiner Tapeter Gulvtepper Linoleum	EDERSEN <i>GLASSMACASIN</i> Alt i glass, porselen, stentøy og kjøkkenutstyr En detalj. En gros	
	C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir	<i>Chr Brinchmann &</i>
	FUNDAMENT A-S Entreprenørfirma	L. GALLIGANI Pryd- og Brukskunst

VÆR SIKKER

på førsteklases varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med
ROHDE Geléer, Puddinger, Sauser
(også spesialtyper, ferdigsøt, for diabetikere)
ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

 ROHDE Boks 95, Trondheim.

ILA FARVEHANDEL

Telefon 25480

Alt i malerverer

Aktietrykkeriet i Trondhjem

Trykksaker - Kontorutstyr

Telefon 21 026

TRØNDERMEIERIET

Trondheim

Centralbord 29 500

Melk - Fløte - Smør - Ost

INGV. ALSTAD

Fisk - Sild

"evollen 32 - Tlf. 20291

Trondheim

Johan P. Rønning

Malermester

Kontor:

Skolegt. 2A - Tlf. 26 474

Verksted:

Kjøbmansgt. 85 - Tlf. 29 786

PHOENIX HOTELL

TRONDHEIM

anbefales

C. A. LIE ^{A/S}

Møbler

Fjordgt. 32

Et ord er nok ...

KVALITET
Johan O. Helge

John R. Strøm

Papir - Kortevarer og såpe
en gros

Telefon 22 786

KVÆRNØ

SKOMAGASIN A/S

CARL HAUGH

Sentr.bord 28766 - Trondheim

Toilettpapir - Papirhåndklær
Røntgenkonvolutter

Sykepleieartikler
Laboratorieutstyr
Analysekjemikalier
Reagenser

For kvalitet

A/S Christian Falchenberg

BERG & WIGUM ^{A/S}

Elektrisk Installasjonsforretning

Fjordgt. 17.

Telf. 21483 - Trondheim

A.s Trondhjems Margarinfabrikk

Munkegaten 5 - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

INGMAR KVAM'S

Begravelsesbyrå

Vår Fruegt. 4 - Tlf. 24 441
Trondheim

FRIDTJOF WALSETH A/S

A/S SIGURD KVENILDS Eff.

Tlf. 20 829

Alt i sengeutstyr og barneutstyr

Best og billigst

K. LUND A/S

Rørleggerforretning - Rørhandel
Trondheim

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI

Sykesenger - Stålrørsmøbler

A-S Trondhjems Farvehandel

Hovedforhandler nordenfjells av
Alf Bjerckes anerkjente fabrikater

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

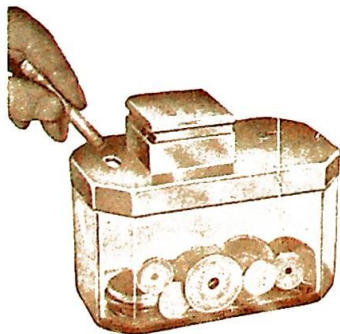

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Det fornemme
porselen
i flortynn
utførelse

FORM 2000

fra

Rosen & Thale

Merket som garanterer
kvaliteten.

Bli samlekunde!

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25

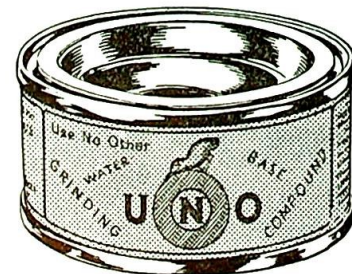
ERLING MOE

God fisk

E. M. JACOBSEN

Bakeri & Conditori

Akersgt. 67

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler